

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsus VIII. Maria & Aaron moriuntur Moyses erigit Serpentem æneum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

feceris, id sibi omnes faciendum putant.

Pergamus in historia. Jam *Core, Dahan, & Abiron*, vivi absorpti erant à terra, & ducenti quinquaginta alii ejusdem criminis rei, igne consumpti, quando *omnis multitudo filiorum Israel*, inquit Scriptura, *sequenti die murmuravit contra Moysen & Aaron, dicens: vos interfecistis populum Domini*. Cumque oriretur seditio, & tumultus cresceret: *Moyses & Aaron*, fugerunt ad tabernaculum fœderis, & operuit illud nubes, apparuit gloria Domini, & immisit ignem in populum, & percussit quatuordecim millia hominum, & septingentos; quod cum vidisset *Moyses* misit *Aaronem*, cum thuribulo & igne hausto de altari, & thure, qui stans inter vivos & mortuos, obtulit sacrificium, pro populo deprecatus est, & plaga cessavit.

DISCURSUS VIII.

Maria & Aaron moriuntur Moyses erigit Serpentem aneum.

JAm quadragesimus annus erat quo filii *Israel* de *Ægypto* egressi proficiscebantur per solitudinem, quando venerunt in *Cades*, ibique, inquit Scriptura, *mortua est Maria soror Moysis, & sepulta in eodem loco*. Mortua est autem ætatis anno 130, erat enim decennio major *Moysè* fratre suo, & de illo dicitur *Deuteron cap. ult.* quod eodem anno mortuus sit cum esset 120 annorum.

Inde profecti venerunt in *montem Hor*. Vbi locutus est Dominus ad *Moysen*: *Tolle Aaron, & filium ejus cum eo, & duces eos in montem Hor, cumque nudaveris patrem veste sua, indues ea Eleazarum filium ejus, & Aaron morietur ibi*. Spoliavit ergo *Moyses Aaronem* vestibus suis, postquam illum in conspectu totius multitudinis duxisset in *montem Hor*, & induit eis *Eleazarum filium ejus*.

Quærent hic Interpretes, quare Deus præceperit *Moysi*, ut ipse vestibus *Aaronem* spoliaret, & non potius permiserit *Aaroni*, ut seipsum vestibus exueret.

Respondent: *Aaron* jam erat moriturus, ideo nolebat Deus illum occupari circa dispositionem bonorum temporalium, sed totum vacare æternis atque divinis, ut doceret innumeros homines, qui, dum moriendum est, toti occupati sunt ut de temporalibus bonis disponant, vix aut parum solliciti de æternis: Mortis tempus

Dispositio-
nes ad felici-
tatem mcr-
tem.

op.

opportunitatem non est ut aliis prospiciatur, sed ut quisque sibi. Tunc enim eundem est ad aeternitatem, ergo hoc unum spectandum est ut felicem aeternitatem consequare; quid enim tum sollicitus es de temporalibus quando omnia relinquenda sunt? Numquid ergo, inquires, me curam gerere oportet ut filiis meis post mortem prospectum sit? Quis dubitat? Sed hoc prius factum oportebat, serius est de istis disponere quando disponere debes iter tuum ad aeternitatem, ut feliciter mori. Si dicas, quod interdum aliquos audivi dicentes, videmur debere mori quando adhuc sani sumus, & condimus Testamentum. O cogitationem insanam! Ergo nullus unquam novam domum aedificet, quia multorum hominum phantasia est, quo plurimi paulo post moriantur aedificata jam domo. Salta sunt ista, & aliquis propter similes insanias differet de bonis disponere ad ultimam vitae horam quae totum hominem requirit? Omnes nempe ejus cogitationes & curas, ut viam illam ingrediatur, quam *Christus* dicit esse angustam & arctam, plenamque difficultatibus? Quis viator tale iter aggressurus non se totum impendit, ut cogitet, disponatque de mediis, quibus, quantum commodissime potest, difficultates omnes superare possit, ne dum aliis rebus intentus, iter suum non possit perficere, sed haereat in via? Quid ergo tibi cum mundo, quando cogiteris deserere mundum?

Mittebat olim Deus *Isaiam* prophetam ad *Ezechiam* regem aegrotantem ut illi suo nomine diceret: *Hec dicit Dominus Deus, precipue domui tuae: Morieris enim tu, & non vives.* Hoc audito, convertit *Ezechias* faciem suam ad parietem, & oravit Dominum, *flevitque fletu magno.*

Vide quantum à te dissentiat *Ezechias*, nam factus de morte certior, suaeque domui consulere iussus, neglecta domo, non tabelliones accersit, non acciri medicos imperat, verum expiando animo totus incumbit, oratque & lacrymatur: Nos vero quando oporteret mente à domo abducta animam curare, peccata deffere, rationes nostras subducere, condimus Testamta, signamus codicillos, salutationibus vitae halitum supremum impendimus. At *Ezechias* dicebat: *Domus mea mens mea est: Huic proinde prospiciam & precibus & lacrymis.* Non de litibus disceptandum morituro, nec de cimeliis; unæ expirantis *Margaritæ* lacrymæ sunt. De abacis, de fundis, de armentis sollicitum esse morien-

Eecce

tem

tem propudium est: ista vix sanum, & vegetum decent ludibria. Horum ergo recordatio in moriente, non tantum ludibria, sed etiam deliria sunt. Quid? morimur & supputamus? Quando ergo terrena calcabimus, si ne tum quidem ab illis divellimur cum paulo post à terra absumendi sumus?

Huc ego puto spectasse *Christum*, quando proposuit nobis parabolas, de cœna magna, iussitque invitatos mox ad illam venire, jam enim omnia esse parata. Per cœnam illam nihil aliud intelligi voluit quam cœlum, sic enim illud vocat *S. Ioannes in Apocalypsi*: *Beati inquit, qui ad cœnam nuptiarum agni vocati sunt*. Per invitatos intelligo morientes, quia vocabantur ut statim ac sine mora venirent ad cœlum, quod fieri non potest nisi in morte. Sed quid illi? Unus incepit cogitare & agere de sua villa, alter de bobus quos emerat, tertius sollicitus erat pro uxore: Quid mirum si Deus tunc dixerit: *Nemo virorum illorum gustabit cœnam meam?*

Non ita moriuntur iusti. Patriarcha *Iacob* moriturus vocabat ad se filios suos, & *Benedixit singulos*, inquit Scriptura, *Genes cap. 49, benedictionibus propriis*: Tunc non disponit de rebus temporalibus, sed singulos benedicit, & benedicendo prophetat non quid ipse, sed quid Deus cuique sit daturus, & quidem ejusmodi bona quæ spectant ad æternitatem, quod advertit *D. Chrysostomus Hom. 66 in Gen.* Quia moriturus erat, inquit, benedictione sua firmat pueros, maximas has facultates relinquens, & divitias quæ numquam absumi possunt; procuraverat divitias filiis dum viveret, sed jam moriturus omnes temporalium bonorum curas abjecerat, ut totus vacaret æternitati ad quam properabat. Hanc unam spectabat in morte, quam inter tot temporalia bona semper præ oculis habuerat in vita.

Sic etiam mortuus est *Aaron*, adstante sibi filio *Eleazaro*, sed nihil de illo sollicitus ut Sacerdotalem illi dignitatem suam restitueret, hujus enim curam reliquerat *Moyse*, ipse vero quasi abstractus ab omnibus curis terrenis, extra omnem strepitum mundi, ac tumultus humanos, moriebatur in altissimo monte: *Illoque mortuo*, inquit Scriptura, *descendit Moyses cum Eleazaro, & omnis multitudo, quæ cum expectaret ad radicem montis, videns occubuisse Aaron, flevit super eo triginta diebus per cunctas familias suas*. Fletus autem ille non erat aliud, juxta interpretes, quam pro anima

anima ipsius orare, dare cleemosynas, jejunare, abstinere ab omni recreatione &c.

Interea præteritis illius luctus diebus, profecti sunt filii Israel de monte *Hor*, per viam quæ ducit ad mare rubrum ut circumirent terram *Edom*. Et tædere cepit populum itineris ac laboris, locutusque est contra Deum & *Moysem*, & ait. Cur eduxisti nos ex *Egypto*, ut moreremur in solitudine? deest panis, non sunt aqua, anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo. Quamobrem misit Deus in populum ignitos serpentes, ad quorum plagas, & mortes plurimorum, venerunt ad *Moysem*, atque dixerunt: Peccavimus, quia locuti sumus contra Dominum & te: Ora ut tollat à nobis serpentes: Oravitque *Moyse* pro populo: Et locutus est Dominus ad eum: Fac serpentem æneum, & pone eum pro signo, qui percussus aspexerit eum, vivet. Fecit ergo *Moyse* serpentem æneum, quem cum percussi aspicerent, sanabantur.

1 Serpentes qui *Israëlitas* mordebant vocantur igniti, non quod ignea essent natura vel formæ, sed quod morfu suo tantum calorem causarent in corpore, ut morfi ab eis sibi uri viderentur.

2 Jubetur *Moyse* facere serpentem æneum, & ponere eum pro signo, hoc est, supra perticam, ut omnes illum possent videre, unde sequitur ingentis magnitudinis eum fuisse, & valde alte erectum, ut per tota castra, quæ facile per sex milliaria in circuitu extendebantur, à vulneratis spectari posset.

Serpens ille in altum erectus in pertica, est *Christus* exaltatus in cruce. Sic enim ipse, met ait. *Ioan. cap. 3*: Sicut exaltavit, inquit, *Moyse* serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Sic etiam dicitur de Serpente: Qui percussus eum aspexerit, vivet. Passio Christi Serpens, inquit *Hadrianus* Papa 1. *Epist. 3, ad Carol. Reg.* præstabat vitam temporalem, *Christus* vitam æternam: Quicumque enim, inquit, percussus fuerit à serpentibus peccatorum, *Christum* intueantur, & habebunt sanitatem in remissionem peccatorum. Eodem modo loquitur *Chrysostomus* hoc loco: *Judei* vulnerati ab ignitis serpentibus corporeis oculis aspicientes serpentem æneum elevatum in ligno, salutem corporis consecuti sunt, *Christiani* incorporeis oculis aspicientes in *Christum* positum in cruce, omnium peccatorum remissionem consequuntur.

Quot per totam Ecclesiam grassantur igniti serpentes, scilicet

Eccc3

Con-

Concupiscentia oculorum, inquit *D. Ioannes*, concupiscentia carnis, & superbia vitæ. Ab his ferimur omnes, & pereunt plurimi, tantumque vivet qui in *Christum* cruci affixum aspexerit. Non sufficit serpentem exaltatum esse in ligno, respici debet ut sanet; *Christus*, nisi aspiciatur in cruce, non curat: Sed hoc deplorandum: Nemo non vulneratus est, & tamen quis est qui hanc vulneri medicinam quærat? Quis Domini passionem serio debiteque recogitat? noli dicere intersum concionibus de passione: Non sufficit: Siquidem non audienti, sed respicienti salus promittitur: Igitur nisi cum devotione & attentione aliquando Deum tuum aspexeris vulneratum, non sanaberis à vulneribus tuis. Quantum dedecus in deserto nullum perire exaltato in ligno serpente, & in Ecclesia plurimos non sanati suspenso in cruce Deo. Circumstant nos peccata, inquit *Paulus*, *Hebr. cap. 12*, *aspiciamus ergo in consummatorem Iesum qui sustinuit crucem. Christus* enim in cruce, si attente vel oculo aspiciatur, vel mente consideretur, omnium est medela vulnorum atque morborum spiritualium.

Accipio in testem *D. Augustinum* in *Manuali cap. 21 & 22*. Cum me pulsat, inquit, turpis aliqua cogitatio, recurro ad vulnera *Christi*: Cum me premit caro mea, recordatione vulnerum Domini mei, resurgo: Cum diabolus mihi parat insidias, fugio ad viscera misericordiæ Domini mei, & recedit à me: Si ardor libidinis moveat membra mea, recordatione vulnerum Domini nostri filii Dei extinguitur. In omnibus adversitatibus meis non inveni tam efficacem remedium quam vulnera *Christi*: Nullum tam potens est contra ardorem libidinis medicamentum, quam mors redemptoris.

Huic addo *D. Hugonem de S. Victore*, qui sic loquitur *Lib. 1 de anima Cap. 23*. Quoties, inquit, te sentis turpibus cogitationibus pulsari, & ad illicitam delectationem affici, toties ante mentis oculos pone quomodo *Christus* in cruce suffixus pro te, redemptor tuus moritur pro te.

Vis tertium testem audi *Origenem Lib. 6 in cap. 6 ad Rom.* Certum est, inquit, quia ubi mors *Christi* circumfertur, ibi non potest regnare peccatum: Est enim tanta vis crucis *Christi*, ut si ante oculos ponatur, & in mente fideliter retineatur, ita ut in ipsam mortem *Christi*, intentis oculis mentis aspiciatur, nulla concupiscentia, nulla libido, nullus furor, nulla superare possit invidia; sed continuo ad ejus præsentiam, totus peccati & carnis fugatur exercitus.

Hi tres Patres loquuntur ab experienciâ: Sed pauci hæc intelligunt & experiuntur, quia pauci *Christum* pendentem in cruce ad nostram salutem, considerant vel aspiciunt.

Videor enim mihi *Christum* de cruce ad nos audire clamantem: Ego hic summis pro te tormentis discrucior, & tu libidini vacabis? Ego hic oculos meos habeo lachrymis manantes præ amore & dolore, & tu oculos tuos oblectabis rebus obscœnis? Ego blasphemias, injuriasque atroces libens hic audio, & tu aures cantilenis ac turpibus verbis pascēs? Ego sitio, & potor aceto & felle, & tu ciborum, ac vini cupediis ad crapulam usque te ingurgitabis? Ego pedes manusque habeo infami ligno affixas, & clavis transfixas, & tu pedes ac manus, totumque corpus immerges in tuarum turpitudinum cœno? Ego spinas capite gero, & tu coronaberis? Ego totus sanguine madeo, & tu nondum usque ad sanguinem restitisti, ut vel unicam cupiditatem aut passionem frangeres?

Qui ad hæc considerationes, aspectumque *Christi* in cruce pendentis non sanetur, nec moveatur, nec dicat cum *D. Bernardo*: Deus meus pendet in patibulo, & ego voluptati operam dabo? saxeus sit oportet, vel desperatus.

Nihilominus tamen, si quis adhuc non credat considerationes istas tam esse potentes, videat ergo in exemplis quæ narrat *Petrus Pennequin de amore divino Parte 2 cap. 6*. Fuit, inquit, in regno *Neapolitano* puella nobilis, quæ jam convocatis amicis ut nuptui traderetur, paululum se turbæ subduxit, & ante crucifixum prostrata, hæc secum attentius, oculis in *Christum* coniectis, expendit. Tu amor mi, & redemptor animæ meæ, tu *Iesu* pro me tam dire cruciarius, & ego voluptati operam dabo? tu vulneribus concisus & spinis, ego auro & gemmis gravis: O quam sum dissimilis tibi, amantissime *Iesu*! nec mora, cincinnos sibi præscindit, & illis pedes Domini illigavit: Sic, progressa in medio amicorum cœtu, matrem alloquitur: Non multis, nec longè sibi sponsum quærendum, prope adesse, *Christum* ostentans, illi, inquit, meos amores, & virginitatem devovi. Ad hæc omnibus attonitis, nequidquam momentibus, ac minantibus amicis, perstitit in proposito: Visne aliquid solidius ad probandum quantæ sit potentia aspectus *Christi* pendentis in cruce, comparando ipsius tormenta nostris delitiis? Accipe aliud exemplum ejusdem auctoris. Erat *Madriti* unus è pri-
ma-

matibus regni qui convenit Patrem nostrum *Petrum Fabri*, unum ex decem Sociis *S. Ignatii*, ut quasdam ab eo precandi formulas, & puncta pie ruminanda addisceret. Inter alia, hæc, inquit *Faber*, tecum aliquando perpende: *Christus* in summa inopia, ego in copia: *Christus* in fame & siti: Ego in exquisitis epulis; *Christus* nudus, ego pretiosè vestitus: *Christus* in doloribus, ego in deliciis: Hicce instructus abit, nec multo post ad splendidissimum convivium invitatus, dum cupedias & luxum miratur, unum ex quatuor punctis, quæ à *Fabro* didicerat, ei occurrit, scilicet: *Christus* in fame & siti, & ego in exquisitis epulis, quo ita compunctus fuit, ut in uberrimas lacrymas effusus, mensa assurgere, convivas deferere, è cubiculo se surripere, & ad solitudinem se recipere cogeretur, ut privato dolori liberius fræna laxaret.

Denique fuit matrona quædam valde nobilis in *Italia* qua: unicum habebat filium, occiditur ille à nescio quo, refertur domum mortuus, mater ad crucifixum quem in conclavi habebat, confugit, & ante illum prostrata: Tu, inquit, Domine *Iesu*, pendens in cruce ignovisti hostibus tuis, & ego non ignoscam meis: dum hæc orat, ad illam ipsam domum, nescius quo iret, confugit homicida: Ubi hoc illa intellexit è conclavi evolat ad hominem, benigne excipit, occulit domi, donec datâ occasione, liberum dimitteret.

Estne jam adhuc aliquis qui non videt verissimum esse quod audivimus SS. Patres dicentes, nullum esse efficacius remedium, nullum potentius medicamentum quam aspectus & consideratio *Christi* pendentis in cruce, ut vulnera nostra curentur, infirmitates sanentur, dolores mitigentur, peccata deleantur?

Propterea ut nos ad hoc exciret *S. Petrus* Apostolus, clamat ad nos *Epist. 1. cap. 4. Christo passio in carne, & vos eadem cogitatione armamini.* Ubi observat *S. Thomas*, *Christum* fuisse in cruce instar equitis *Cathaphracti*. Dominus inquit, armatus fuit in cruce: Habuit enim in capite quasi galeam, non de auro vel argento, sed de spinis: Habuit lorica, non de ære vel ferro, sed carnem immaculatam de Virgine sumptam: Habuit in manibus non lanceam vel gladium, sed magnos clavos manibus affixos; In pedibus quasi calcaria clavos infixos: Pro equo vero habuit ipsam crucem. Hæc arma, inquit *D. Petrus*, induite, quia ut *S. Thomas* addit: Memoria Dominicæ passionis contra insultus & tentationes diaboli munit & roborat.

DIS